

การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกต้นหอม: กรณีศึกษาไร้ชะลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ธีรวัรา สุตันทวีบูลย์^{1*}

วันที่รับบทความ : 12 ต.ค. 2565

วันแก้ไขบทความ : 23 มี.ค. 2566

วันที่ตอบรับบทความ : 24 มี.ค. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทน ปัญหาและอุปสรรคการปลูกต้นหอม กรณีศึกษาไร้ชะลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ทำการเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เจ้าของไร้ชะลอชล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างผลการศึกษพบว่าต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 52,337.17 บาทต่อเดือน ซึ่งแบ่งเป็น วัสดุปลูก 12,750 บาท ค่าแรงงาน 820 บาท ต้นทุนผันแปร 1,270 บาท และต้นทุนคงที่ 37,497.17 บาท รายได้เฉลี่ย 288,000 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 235,662.83 บาทต่อไร่ โดยการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 2,704 กิโลกรัมต่อไร่ อัตรากำไรต่อยอดขาย ร้อยละ 81.83 และมีผลตอบแทนจากการลงทุน ร้อยละ 16.50 ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงสำหรับการปลูกต้นหอม ในการเป็นข้อมูลทางบัญชี เพื่อเพิ่มมูลค่าและรายได้ให้กับทางผู้ผลิต และเป็นการสร้างงานในชุมชนให้มากขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: ต้นหอม; ต้นทุน; ผลตอบแทน

¹อาจารย์ประจำหลักสูตรบัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

* ผู้ประสานงานหลัก: aj.theewara@gmail.com

STUDY OF COST AND RETURN OF SPRING ONION : CASE STUDY OF CHALOCHO RAI, THA KHEEW SUBDISTRICT, SUAN PHUENG DISTRICT, RATCHABURI PROVINCE

Theewara Sutanthawiboon^{1*}

Received: 12 Oct. 2022

Revised: 23 Mar. 2023

Accepted: 24 Mar. 2023

Abstract

This research was a qualitative research, which aimed to the study cost and return ,And problems and obstacles in planting of spring onion, Case study : Chalochorai, Tha kheew subdistrict, Suan phueng district, Ratchaburi province. The data was collected by interview Chalochorai garden owner. The research tool for collecting data was Semi-structured interview. The result of the study found that the average cost was 52,337.17 Baht per month; divided into raw material 12,750 Baht, labor cost 820 Baht, Variable cost 1,270 Baht, and fixed cost 37,497.17 Baht, the average income was 288,000 Baht per Rai, average net profit was 235,662.83 Baht per Rai. Break even point analysis per Rai was 2,704 Kilograms per Rai. Percentage of Profit margin ratio was 81.83% and Return on Investment (ROI) was 16.50%. The result of this research indicated that the real cost and return of spring onion was an accounting information to add value and income for spring onion producers and creating more jobs in the community.

Keywords: Spring onion; Cost; Return

¹Lecturer of Bachelor of Accountancy Program in Accounting, Faculty of Management Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University

*Corresponding Author : aj.theewara@gmail.com

1. บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การปลูกต้นหอมในจังหวัดราชบุรี มีการปลูกหอมมากกว่า 20 ปี เป็นพืชผักที่มีอายุการเพาะปลูก 40-45 วัน ก็เก็บขายได้ สามารถปลูกทำรายได้ตลอดปี สภาพดินปลูกได้ทุกประเภท ถ้าจะให้ดีเป็นดินร่วนจะดีมาก หอมแบ่ง (Multiply Onion) ที่ให้ผลผลิตสูง ซึ่งในปัจจุบันที่ปลูกจำหน่ายในท้องตลาด มี 2 สายพันธุ์ คือ พันธุ์ที่มาจากประเทศไต้หวัน เกษตรกรนิยมปลูกมากเพราะแตกกอดี ส่วนของไทยก็มีพันธุ์ลับแลมาจากจังหวัดอุดรธานี ขั้นตอนการเพาะปลูก เลือกพันธุ์หอมแบ่งที่ให้ผลผลิตสูง เช่น พันธุ์ไต้หวัน แต่ที่นิยมพันธุ์ที่ใช้คือ พันธุ์ลับแล เพราะมีข้อดีหลายด้าน เช่น หลอดหนาและแข็ง กอใหญ่ ต้านทานต่อโรคและแมลง ส่งขายตลาดศรีเมือง เป็นตลาดกลางกระจายสินค้าเกษตรภาคตะวันตกที่จะถูกส่งต่อไปขายตลาดในประเทศ ในอดีตหมู่บ้านจะทำการปลูกหอมด้วยการรดน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติใส่ปุ๋ยคอกเท่านั้น ทำให้มีรายได้ดีและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เพราะการลงทุนในการปลูกหอม มีการลงทุนที่ไม่สูงมาก แต่ในปัจจุบันเกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากขึ้นและประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม วาตภัย การเกิดโรคระบาดศัตรูพืช ทำให้เกษตรกรจำเป็นต้องใช้สารเคมีปราบวัชพืชและศัตรูพืช จึงประสบปัญหาปุ๋ยเคมียาปราบวัชพืชและศัตรูพืชมีราคาแพง ค่าจ้างแรงงานสูงขึ้น พันธุ์หอมที่นำมาปลูก มีราคาสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุน โดยชุมชนหมู่ที่ 7 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ได้มีการเพาะปลูกต้นหอมในช่วงเดือนตุลาคม - มกราคมของทุกปี หรือบางครั้งอาจมีระยะเวลาต่อเนื่องมาจนถึงเดือนมีนาคมขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศ ซึ่งได้มีการปลูกต้นหอมมาเป็นเวลามากกว่า 40 ปี ถือเป็นการเพิ่มรายได้และเป็นการใช้ประโยชน์จากที่ดินให้คุ้มค่ามากที่สุด แม้จะมีการเพาะปลูกมานาน แต่ก็ยังประสบกับปัญหา เช่น ปัญหาโรคพืชและวัชพืช ปัญหาการบริหารจัดการน้ำปัญหาด้านกระบวนการเพาะปลูก ตลอดจนเกษตรกรยังไม่ทราบต้นทุนที่แท้จริงในกระบวนการเพาะปลูก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก็ยังไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ในปัจจุบัน (กรมวิชาการเกษตร, 2565)

ต้นหอมเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญของจังหวัดราชบุรี โดยต้นหอมสามารถปลูกได้เกือบทุกท้องที่ขอที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ การระบายน้ำและระบายอากาศดี ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ที่เหมาะสม 5.8-6.5 อุณหภูมิที่เหมาะสม 20-24 องศาเซลเซียส มีถิ่นกำเนิดในเอเชีย มีลักษณะเป็นพืชล้มลุกขนาดเล็กตระกูลเดียวกับกระเทียม มีหัวสีขาวอยู่ใต้ดินทำหน้าที่สะสมอาหาร ใบเป็นท่อยาว ปลายแหลมภายในกลวง ดอกมีสีขาวออกเป็นช่อก้าน ช่อดอกยาว ช่อดอกเมื่อบานมีลักษณะคล้ายร่มมีดอกย่อยเป็นจำนวนมาก รับประทานกันมากของคนไทย นิยมใช้ในการประกอบอาหาร และเป็นพืชสมุนไพรรับประทานได้ทุกส่วน นิยมรับประทานทั้งแบบสดและใช้เป็นส่วนประกอบของอาหารสามารถเป็นเครื่องเคียงอาหารต่าง ๆ เช่น ข้าวขาหมู ผัดไทย ลาบ หรือนำมาซอยใส่อาหารมีสรรพคุณสามารถลดไขมันในเส้นเลือด ช่วยขับเหงื่อและลดไข้ ช่วยกระตุ้นการทำงานของลำไส้ช่วยเจริญอาหารขับเสมหะ ขับปัสสาวะและขับประจำเดือน นอกจากนี้ยังช่วยบำรุงผิวพรรณและเส้นผมอีกด้วย การปลูกต้นหอมแบ่งสามารถปลูกได้ตลอดปี มีอายุเก็บเกี่ยว 45 วัน พื้นที่หลักที่มีการปลูกต้นหอมเป็นแหล่งอาชีพส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันตก ได้มีการประกาศเขตเศรษฐกิจสำหรับปลูกหอมแดงใน 3 ภาค คือ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำปาง ลำพูน อุดรธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ นครราชสีมา ศรีสะเกษ อุบลราชธานีและภาคตะวันตก จังหวัดราชบุรี ปลูกต้นหอมเพิ่มสูงขึ้น การปลูกต้นหอม หรือหอมแบ่งที่ผลิตได้ต่อกำไรส่วนมากยังมีผลผลิตต่อไร่ต่ำ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกต้นหอม : กรณีศึกษา ไร่ชโลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลที่จะช่วยในการวางแผน ควบคุมและประกอบการตัดสินใจในกระบวนการบริหารจัดการการปลูกต้นหอมในอนาคตที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกต้นหอมของไร่ชลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปลูกต้นหอมของไร่ชลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

2. การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดทฤษฎีต้นทุน

ต้นทุน (Cost) หมายถึง ความเกี่ยวข้องกับบรรดาผู้ประกอบการ ทั้งที่เป็นแบบธุรกิจและไม่ใช้ธุรกิจซึ่งอาจเป็นกิจการผลิตสินค้า ขายสินค้า หรือให้บริการ โดยทั่วไปชนิดของต้นทุนหรือการจำแนก ต้นทุนขึ้นอยู่กับลักษณะการผลิตสินค้า มีต้นทุนที่เกิดขึ้นตามการผลิต การขายสินค้ามีต้นทุนที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการซื้อและขายสินค้า การให้บริการก็มีต้นทุนที่เกี่ยวกับงานบริการ (Ashton, Hopper, & Scapens, 1995) ตามแนวคิดของ Atkinson, Banker, Kaplan, and Young (2001) และ ทรวงวิทย์ เจริญกิจธนาภ (2560) ได้ให้แนวคิดที่ว่าต้นทุน คือ จำนวนเงินหรือภาระผูกพันที่ทำให้ต้องจ่ายเงินในอนาคต เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือบริการ โดยจำนวนเงินหรือภาระผูกพันนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อไปในอนาคตหรืออาจใช้ประโยชน์จากเงินที่จ่ายไปแล้วก็ได้ เช่น ซื้อเครื่องจักร ซื้อสินค้า จ่ายค่าจ้าง เป็นต้น

การจำแนกประเภทต้นทุนตามส่วนประกอบผลิตภัณฑ์สามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท (เฉลิมขวัญ คุรุฑบุญยงค์, 2554) ดังนี้

1. วัตถุดิบ ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตก็จะแบ่งเป็นวัตถุดิบทางตรงและทางอ้อม
2. ค่าแรงงาน คือค่าจ้างคนทำงานในการผลิตสินค้านั้น โดยแบ่งเป็นค่าแรงงานทางตรง และค่าแรงงานทางอ้อม
3. ค่าใช้จ่ายการผลิต คือค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการผลิตที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุดิบและค่าแรงซึ่งเกิดขึ้นในการดำเนินงานด้านการผลิตของกิจการนั้นๆ

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผลตอบแทน และการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน

ผลตอบแทนของการลงทุน หมายถึง สิ่งที่มีมูลค่าที่ผู้ลงทุนมุ่งหวังจะได้รับการลงทุนในธุรกิจหลักทรัพย์ หรือในอสังหาริมทรัพย์ (สุขใจ ตอนปัญญา, 2554) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการลงทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงการที่จัดทำขึ้นมีความคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ โดยทั่วไปแล้วแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ประเภท ได้แก่ วิธีการวิเคราะห์โดยมีการคิดลด (Discounted Approach) และวิธีการวิเคราะห์โดยไม่มีการคิดลด (Undiscounted Approach) (ปิยราช เทชะสืบ, 2557) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะวิธีการวิเคราะห์โดยไม่มีการคิดลด (Undiscounted Approach) คือ การวัดค่าของต้นทุนและผลตอบแทนจากกิจการโดยไม่คำนึงถึงค่าเงินที่ได้มาหรือใช้ไปในเวลาที่ต่างกัน สามารถใช้วิธีการวิเคราะห์ได้หลายวิธี (ศศิวิมล มีอำพล, 2550) วิธีที่นิยมใช้ มีดังนี้

1. กำไรจากการขายผลผลิต คือ ตัวชี้วัดที่ดีตัวหนึ่งสำหรับวัดการประสบความสำเร็จและความยั่งยืนในการประกอบธุรกิจ
2. อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน เป็นการวัดอัตราส่วนทางการเงินระหว่างผลกำไรสุทธิกับต้นทุน ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการ บอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ สามารถคำนวณได้โดย

$$\text{อัตรากำไรต่อต้นทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่} \times 100}{\text{ต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่}}$$

3. อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย เป็นการวัดอัตราส่วนทางการเงินระหว่างผลกำไรสุทธิกับยอดขาย ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่บอกถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการ บอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ สามารถคำนวณได้โดย

$$\text{อัตรากำไรต่อยอดขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่} \times 100}{\text{รายได้เฉลี่ยต่อไร่}}$$

4. อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) คือ ผลตอบแทนจากการลงทุนที่กลับคืนมาจากเงินที่จ่ายไป สามารถคำนวณได้โดย

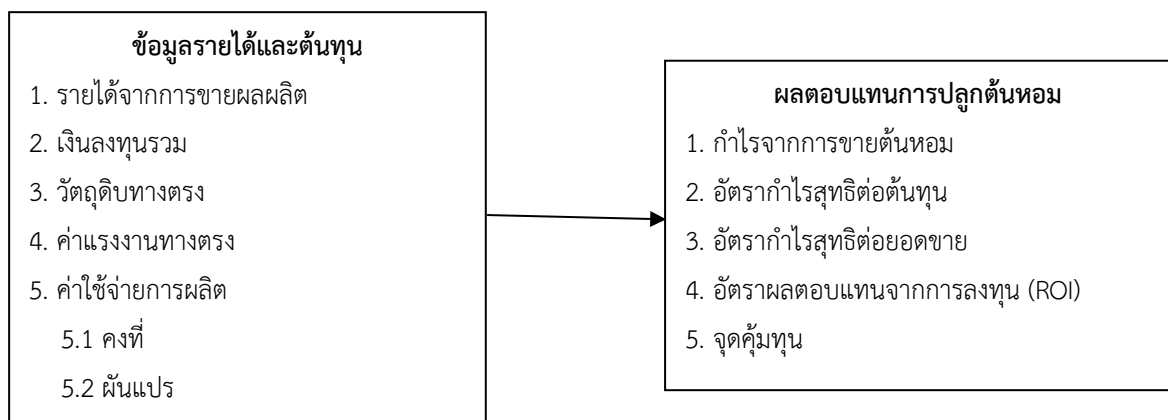
$$\text{อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่} \times 100}{\text{เงินลงทุน}}$$

5. จุดคุ้มทุน หมายถึง จุดขายแสดงในรูปปริมาณหน่วยขายหรือราคาขายรวม ณ จุดที่ไม่เกิดกำไรหรือขาดทุน สามารถคำนวณได้โดย

$$\text{มูลค่า ณ จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตรากำไรส่วนเกิน}}$$

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกต้นหอม : กรณีศึกษาไร้ชลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนจากการลงทุนต้นหอมของจากวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ นายกิ่ง ชลชล เจ้าของไร้ชลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยเลือกแบบเจาะจงพิจารณาจากประสบการณ์ในการปลูกต้นหอมมากกว่า 20 ปี (ข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2565)

การวิจัยครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลโดยตรงจากเกษตรกรในไร้ชลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ข้อมูลตามแบบสอบถามที่กำหนดขึ้น

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่น่ามาใช้ประกอบกับการศึกษา ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งเอกสารวิชาการ การสืบค้นจากระบบอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับการปลูกต้นหอม เพื่อทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับการปลูกต้นหอมกับเกษตรกร ในไร่ชลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี มีลักษณะเป็นรายการคำถามที่กำหนดเรื่องราวไว้เป็นแนวคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลข้อเท็จจริง สัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา แหล่งเงินทุน ภาระหนี้สิน วิธีการเพาะปลูกสอบถามเกี่ยวกับพื้นที่ในการปลูกต้นหอม จำนวนแรงงานที่ใช้ในการปลูกต้นหอม ต้นทุน/ค่าใช้จ่าย การลงทุนในสินทรัพย์ (เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร) และรายได้จากการจำหน่ายต้นหอม

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของการจัดการด้านการปลูกต้นหอมของเกษตรกรในไร่ชลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปลูกต้นหอมจากการสัมภาษณ์เกษตรกรเจ้าของสวนต้นหอม

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกต้นหอมของเกษตรกรในไร่ชลอชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี โดยใช้การวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางการเงินประกอบด้วย ต้นทุน รายได้ กำไรสุทธิ จุดคุ้มทุน อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI)

5. ผลการวิจัย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่าผู้ผลิต นายกิ่ง ชะลอชล เพศชาย อายุ 46 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีประสบการณ์ในการปลูกหอม 20 ปี ขนาดพื้นที่ในการปลูกต้นหอมทั้งหมด 80 ไร่ เป็นพื้นที่ตนเอง 40 ไร่ และที่ดินเช่า 40 ไร่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกเป็นจำนวนเงิน 1,428,000 บาท มีช่องทางในการจัดจำหน่ายให้แก่พ่อค้าคนกลางช่วงหน้าฝน เดือนกรกฎาคม-กันยายน และช่วงหน้าแล้ง เดือนธันวาคม-มกราคม

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตต้นหอม มีอยู่ 5 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมดิน/ไถพรวนดินต่อไร่ๆ ละ 45 บาท ropy (สารเคมีที่ช่วยในการเจริญเติบโตของต้นหอม 60,000 บาทต่อแปลง (1 แปลง/40 ไร่)

ขั้นที่ 2 การเตรียมปลูก รับซื้อหรือสั่งซื้อเมล็ดพันธุ์ของต้นหอมจากพ่อค้าคนกลาง ที่มาจากอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เมล็ดพันธุ์อยู่ที่ราคา กิโลกรัมละ 85 บาท ใน 1 ไร่ ใช้เมล็ดพันธุ์ 150 กิโลกรัม ค่าจ้างกิโลกรัมละ 5 บาท ใช้เวลาแกะ 3-4 วัน และนำมาตากให้แห้งก่อนปลูก

ขั้นที่ 3 ลงมือปลูก เริ่มจากไถยกแปลงเพื่อเตรียมแปลงในการปลูก จำนวนแปลงทั้งหมด (1 แปลง/40 ไร่) ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงในการยกแปลงทั้งหมด 60,000 บาท ค่ารดน้ำต้นหอมซึ่งตลอดระยะเวลา 45 วัน และเริ่มรดน้ำในตอนเย็นค่าน้ำและค่าแรงงาน 18,000 บาท

ขั้นที่ 4 พ่นยาและทำการหว่านปุ๋ย พ่นสารกำจัดวัชพืช (ยาฆ่าหญ้า) แอนทราโคล (ชื่อสามัญ: Propineb โฟฟิเนบ) 30,000 บาทต่อแปลง (1 แปลง/40 ไร่) และค่าแรงงานวันละ 300 บาท ซึ่งตลอดระยะเวลา 45 วัน ใส่ปุ๋ย 3 ครั้ง และและยาฆ่าแมลงขึ้นอยู่กับสถานการณ์

ขั้นที่ 5 การเก็บเกี่ยว ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยว 5-6 วัน เก็บเกี่ยววันละ 1 ตัน แรงงานในการเก็บเกี่ยว 5-6 คน ผลผลิต 5-6 ตัน ราคาต่ำสุดอยู่ที่ 5 บาท/กิโลกรัม ราคาสูงสุดอยู่ที่ 100 บาท/กิโลกรัม ติดต่อกับพ่อค้าคนกลางก่อนวันขาย 5 วัน มัดจำเงิน 20% เก็บเกี่ยวผลผลิต โดยใช้มือถอนต้นหอม ใช้คนงาน 3 คน ต่อ 1 ไร่ (โดยคิด ค่าถอนกิโลกรัมละ 1 บาท) โดยถอนวันละ 1 ตัน ใช้เวลาถอน 2-3 วัน

5.3 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกต้นหอม

ผลการศึกษาด้านข้อมูลการดำเนินงานการปลูกต้นหอม มีต้นทุนรวม กำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน ผลอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลอัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิผลอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ ผลปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน แสดงดังตารางที่ 1-7

ตารางที่ 1 ข้อมูลค่าวัตถุดิบทางตรงของการปลูกต้นหอม

ค่าวัตถุดิบทางตรง	จำนวน (กิโลกรัม)	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน
พันธุ์หอม (ไต้หวัน/ลับแล)	150 / 1 ไร่	85 บาท/ กิโลกรัม	12,750 บาท/เดือน
	12,000 / 80 ไร่	85 บาท/ กิโลกรัม	1,020,000 บาท/เดือน

จากตารางที่ 1 วัตถุดิบทางตรงที่ใช้จะเป็นพันธุ์หอม (ไต้หวัน/ลับแล) ในการปลูก 1 ไร่ ใช้พันธุ์หอม 150 กิโลกรัม มีราคา 85 บาทต่อ 1 กิโลกรัม คิดเป็นเงิน 12,750 บาทต่อไร่ ในการปลูก 1 เดือน ใช้จำนวน 12,000 กิโลกรัม ต่อจำนวนการปลูก 80 ไร่ คิดเป็นจำนวนเงิน 1,020,000 บาท/เดือน

ตารางที่ 2 ค่าแรงงานทางตรงของการปลูกต้นหอม

ค่าแรงงานทางตรง	จำนวน (ไร่)	ค่าแรงต่อไร่ (บาท/เดือน)	รวมค่าแรงทางตรง (บาท/เดือน)
ค่าแรงแกะเมล็ดพันธุ์หอม	80	120	9,600
ค่าแรงไถแปลงหอมและยกแปลงหอม	80	400	32,000
ค่าแรงปลูกต้นหอม	80	200	16,000
ค่าแรงหว่านปุ๋ยฉีดยากำจัดศัตรูพืช	80	100	8,000
รวมค่าแรงงานทางตรง		820	65,600

จากตารางที่ 2 ค่าแรงงานทางตรงมีค่าใช้จ่ายทั้งหมด 65,600 บาทต่อเดือน ต่อการปลูก 80 ไร่ประกอบด้วย ค่าแรงแกะเมล็ดพันธุ์หอม 9,600 บาท ค่าแรงไถแปลงหอมและยกแปลงหอม 32,000 บาท ค่าแรงปลูกต้นหอม 16,000บาท และค่าแรงหว่านปุ๋ยฉีดยากำจัดศัตรูพืช 8,000 บาท

ตารางที่ 3 ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรของการปลูกต้นหอม

ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร	จำนวน (ไร่)	ค่าใช้จ่ายต่อไร่ (บาท/เดือน)	รวมค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร (บาท/เดือน)
ค่าปุ๋ยเคมี	80	675	54,000
ค่ายากำจัดวัชพืช	80	210	16,800
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	80	65	5,200
ค่าปุ๋ยคอก (มูลไก่)	80	210	16,800
ค่าไฟฟ้า	80	110	8,800
รวมค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร		1,270	101,600

จากตารางที่ 3 ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปรทั้งหมด 101,600 บาทต่อเดือนต่อจำนวนการปลูก 80 ไร่ ประกอบด้วย ค่าปุ๋ยเคมี 54,000 บาท ค่ายากำจัดวัชพืช 16,800 บาท ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง 5,200 บาท ค่าปุ๋ยคอก (มูลไก่) 16,800 บาท และ ค่าไฟฟ้า 8,800 บาท

ตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ของการปลูกต้นหอม

ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่	จำนวน (ไร่)	รวมค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ (บาท/เดือน)
ค่าภาษีที่ดิน	80	5.50
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	80	33,491.67
ค่าเช่าที่ดิน	40	4,000.00
รวมค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่		37,497.17

จากตารางที่ 4 ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ทั้งหมด 37,497.17 บาทต่อเดือนต่อการปลูก 80 ไร่ ประกอบด้วย ค่าภาษีที่ดิน (66 บาทต่อปี) 5.50 บาท ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ 33,491.67 บาท และ ค่าเช่าที่ดิน (จำนวน 40 ไร่) 4,000 บาท

ตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตของการปลูกต้นหอม

ต้นทุนการผลิตต่อไร่ (บาท/เดือน)	จำนวนเงิน (บาท)
วัตถุดิบทางตรง (จากตารางที่ 1)	12,750.00
ค่าแรงงานทางตรง (จากตารางที่ 2)	820.00
ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร (จากตารางที่ 3)	1,270.00
ค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ (จากตารางที่ 4)	37,497.17
รวมต้นทุนการผลิตต่อไร่ (บาท/เดือน)	52,337.17

จากตารางที่ 5 ต้นทุนการผลิตต่อไร่ เท่ากับ 52,337.17 บาทต่อเดือน ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง 12,750 บาท ค่าแรงงานทางตรง 820 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิตผันแปร 1,270 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิตคงที่ 37,497.17 บาท

ตารางที่ 6 กำไรสุทธิของการปลูกต้นหอม

เงินลงทุนเริ่มแรก	1,428,000 บาท
ปริมาณการขาย	14,400 กิโลกรัม
ราคาขายต่อกิโลกรัม	20 บาทต่อกิโลกรัม
รายได้จากการขายต้นหอม	288,000 บาท
หัก ต้นทุนการขาย	52,337.17 บาท
กำไรสุทธิ	235,662.83 บาท

จากตารางที่ 6 การนำเสนอกำไร (ขาดทุน) ของไร้ชะลอล เมื่อ นำปริมาณในการขายต่อเดือน คือ 14,400 กิโลกรัม ราคาขายต่อหน่วย คือ 20 บาทต่อ 1 กิโลกรัม จะได้รายได้จากการปลูกหอม คือ 288,000 บาท และนำมาหักต้นทุนจากการขาย 52,337.17 บาท จะได้กำไรสุทธิเท่ากับ 235,662.83 บาท

ตารางที่ 7 อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน ผลอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม ผลอัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิ
ผลอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ ผลปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุนของการปลูกต้นหอม

อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI)	$= \text{กำไรสุทธิ} / \text{เงินลงทุน} \times 100$ $= 235,662.83 / 1,428,000 \times 100$ $= 16.50\%$
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA)	$= \text{กำไรสุทธิ} / \text{สินทรัพย์รวม} \times 100$ $= 235,662.83 / 1,028,000 \times 100$ $= 22.92\%$
อัตราส่วนต้นทุนขายต่อขายสุทธิ	$= \text{ต้นทุนขาย} / \text{ขายสุทธิ} \times 100$ $= 52,337.17 / 288,000 \times 100$ $= 18.17\%$
อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อขายสุทธิ	$= \text{กำไรจากการดำเนินงาน} / \text{ขายสุทธิ} \times 100$ $= 235,662.83 / 288,000 \times 100$ $= 81.83\%$
ปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน (บาท/กิโลกรัม)	$= \text{ต้นทุนคงที่} / (\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย})$ $= 37,497.17 / (20 - 6.13)$ $= 2,703.47 \text{ หรือ } 2,704 \text{ กิโลกรัม}$

จากตารางที่ 7 ไร่ชะลอชอล มีการลงทุนในสินทรัพย์ทำให้มีอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) อยู่ที่ 16.50% ถือว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าแต่เมื่อเปรียบเทียบกับ 100% ของเงินลงทุนทั้งหมด อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (ROA) อยู่ที่ 22.92% ซึ่งหมายถึงสินทรัพย์ทุก 100 บาท จะมีผลตอบแทนอยู่ที่ 22.92% หรือประมาณ 23 บาท เมื่อนำต้นทุนขายมาคำนวณกับราคาขายมีผลกำไรอยู่ที่ 18.17% หรือ 19 บาทต่อการขาย 1 ครั้ง ก็กิจการจะมีกำไรจากการดำเนินงานเท่ากับ 81.83% จากยอดขายสุทธิ และปริมาณขาย ณ จุดคุ้มทุน อยู่ที่ 2,704 กิโลกรัม นั้นหมายความว่าใน 1 เดือนต้องขายให้ได้เกินกว่า 2,704 กิโลกรัม จึงจะได้กำไร

5.4 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการปลูกต้นหอม

1. ด้านวัตถุดิบ พันธุ์หอมมีราคาสูง
2. ด้านการผลิต ค่าปุ๋ยเคมีภัณฑ์และปุ๋ยคอกที่มีราคาสูง ทำให้ต้นทุนที่สูงเกินไป
3. ด้านทรัพยากรน้ำ มีปัญหาเกี่ยวกับภัยแล้ง ฝนตกในบางพื้นที่ ทำให้ปริมาณน้ำและปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอต่อการปลูกต้นหอมทั้งปี
4. ด้านโรคของต้นหอม ต้นหอมประสบปัญหาโรคราและโรคเน่าในช่วงฤดูฝน
5. ด้านปัญหาโควิด 19 เนื่องจากปัจจุบันปัญหาโควิดระบาดทำให้เศรษฐกิจตกต่ำส่งผลทำให้ราคาของต้นหอมลดลง

6. สรุปผลและอภิปรายผล

จากการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกต้นหอม : กรณีศึกษาไร่ชะลอชอล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลและอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาต้นทุนการปลูกต้นหอมไร่ชะลอชอล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ขนาดพื้นที่ในการปลูกต้นหอมทั้งหมด 80 ไร่ เป็นพื้นที่ตนเอง 40 ไร่ และที่ดินเช่าทำ 40 ไร่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรกเป็นจำนวนเงิน 1,428,000

บาท มีช่องทางในการจัดจำหน่ายให้แก่ พ่อค้าคนกลางช่วงหน้าฝน เดือนกรกฎาคม-กันยายน และช่วงหน้าแล้ง เดือนธันวาคม-มกราคม โดยมีพื้นที่ปลูกจำนวน 80 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 14,400 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาต้นทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ พบว่า 52,337.17 บาทต่อไร่ ซึ่งแบ่งเป็นวัตถุดิบทางตรงเฉลี่ย 12,750 บาทต่อไร่ ค่าแรงงานทางตรงเฉลี่ย 820 บาทต่อไร่ ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 1,270 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่เฉลี่ย 37,497.17 บาทต่อไร่ จากการศึกษาผลตอบแทนการปลูกต้นหอม ณ ระดับราคาเฉลี่ยที่ 20 บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรจะมีรายได้เฉลี่ย 288,000 บาทต่อไร่ และหากนำมาคำนวณกำไรสุทธิ พบว่ามีค่าเท่ากับ 235,662.83 บาทต่อไร่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ (ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล, 2559) การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกกระเพราและโหระพา : การเปรียบเทียบระหว่างการปลูกแบบปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและการปลูกแบบทั่วไป พบว่าการปลูกกระเพราและโหระพาแบบมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมีต้นทุน การผลิตต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นทุนค่าแรงงาน

2. การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน การปลูกต้นหอมไร้ชอลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี เกษตรกรปลูกต้นหอมให้ผลผลิตเฉลี่ย 14,400 กิโลกรัมต่อไร่ ให้รายได้เฉลี่ย 288,000 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิเฉลี่ย 235,662.83 บาทต่อไร่ โดยการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่ มีค่าเท่ากับ 0.16 กิโลกรัมต่อไร่ อัตรากำไรต่อยอดขาย ร้อยละ 81.83 และมีผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ร้อยละ 16.50 จากการศึกษางานวิจัยของ (วันสนั่น งามชัย, พงศธร ชัยสวัสดิ์, เกษม เปนาละวัด, วิวัฒน์วงศ์ บุญหนู และกาญจน์เกล้า พลเคน, 2562) พบว่า การลงทุนปลูกหอมให้รายได้เฉลี่ย 67,110 บาทต่อไร่ กำไรสุทธิเท่ากับ 48,051.91 บาทต่อไร่ หรือ 16.02 บาทต่อกิโลกรัม ซึ่งมีจุดคุ้มทุนโดยเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 0.3 กิโลกรัมต่อไร่ และมีอัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (ROI) ร้อยละ 99.62 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรารณ เรืองสิทธิ์ และคณะ 2564) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกต้นหอมสวนสุราชวงศ์ หมู่บ้านดงทรายทองหมู่ที่ 15 ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงสำหรับการปลูกหอม ในการเป็นข้อมูลทางบัญชีเพื่อเพิ่มมูลค่า และรายได้ให้กับทางผู้ผลิต รวมทั้งเป็นการสร้างงานในชุมชนให้มากขึ้นต่อไป

7. ประโยชน์และข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนที่แท้จริงสำหรับการปลูกหอม นอกจากนี้ ชุมชนหรือผู้นำหมู่บ้านมีส่วนช่วยในการผลักดันเรื่องการปลูกต้นหอมที่ผู้ผลิตได้ทำการปลูกขึ้นออกเผยแพร่ เพื่อให้มีคนรู้จักมากขึ้น หรือให้การสนับสนุนโดยการผลักดันให้เป็นสินค้าประจำหมู่บ้าน หรือสินค้าประจำตำบล เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้กับทางผู้ผลิต และเป็นการสร้างงานในชุมชนให้มากขึ้นต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาบริบทการไร้ชอลชล ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไป ควรขยายพื้นที่ในการศึกษาและหาแนวทางในการเพิ่มมูลค่าของต้นหอมให้สูงขึ้น รวมถึงควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดต้นทุนในการปลูกต้นหอมที่สูงเกินไปเพื่อได้แนวทางในการลดต้นทุนการปลูกต้นหอม ซึ่งจะทำให้มีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการเกษตร. (2565). *การผลิตหอมแบ่ง*. สืบค้น 2 ตุลาคม 2565, เข้าถึงจาก www.dbd.go.th
- เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์. (2554). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยยศ สัมฤทธิ์สกุล. (2559). *ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกกระเพราและโหระพา: การเปรียบเทียบระหว่างการปลูกแบบปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและการปลูกแบบทั่วไป*. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ 8(1), 68-83
- ทรงวิทย์ เจริญกิจฉลาม. (2560). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมะนาวแบบบ่อซีเมนต์กับแบบปลูกลงดินของเกษตรกร ตำบลวังลึกอำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี*. วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562). 258-264
- ปิยราช เตชะสปี. (2557). *ต้นทุนและผลตอบแทนของการลงทุนโครงการปลูกผักกูดช่วยปลอดสารพิษเพื่อการค้าในจังหวัดลำปาง*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น
- วันสนันท์ งดชัย พงศธร ชัยสวัสดิ์ เกษม เปนาละวัด วิวัฒน์วงศ์ บุญหนู และกาญจน์เกล้า พลเคน. (2562). *การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกหอมแดง ในพื้นที่ยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีที่ 13 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม.
- วราภรณ์ เรืองสิทธิ์, โอปอ ไชยสวัสดิ์, นริศรา สายธนู, อรอนงค์ ทานานอก, กนกกานดา ไต้จันทร์ทอง และ รชต สวนาสวัสดิ์. (2564). *การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกต้นหอม: กรณีศึกษาสวนสุราวงศ์ หมู่บ้านดงทรายทอง หมู่ 15 ตำบลหนองไฮ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ปีที่ 3 ฉบับที่ 5 (กันยายน - ตุลาคม 2564)
- ศศิวิมล มีอำพล. (2550). *การบัญชีเพื่อการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: บริษัท อินโฟไมนิ่ง จำกัด
- สุขใจ ตอนปัญญา. (2554). *ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ที่ 5 ตำบลห้วยดง อำเภอเมือง จังหวัด พิจิตร*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2565). *การปลูกต้นหอม*. สืบค้น 2 ตุลาคม 2565, เข้าถึงจาก www.oae.go.th
- Ashton, D., Hopper, T., & Scapens, R. (1995). *Issues in Management Accounting*: Prentice Hall PTR.
- Atkinson, A. A., Banker, R. D., Kaplan, R. S., & Young, S. M. (2001). *Management accounting* (3 ed.). Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall